

Ovenfor er Bodil, Lauritz Jensen Blaa's Hustru, fjernet fra den Plads blandt Stamtavlen's første Led, som Mette Gøye eller Tradition gav hende, fordi hendes Fader, Hr. Erik Sjællandsfar, tilhørte en ældre Generation end »Erik Valdemarsøn«, d. v. s. Hr. Niels Aagesen (Jernskæg).

Det er nu et Træk, der gaar igjen, at Personerne i Slægtebøgernes første Led enten er rent apokryfe eller anbragt højere eller lavere paa Slægtstavlen, end de efter historiske Oplysninger skal være.

Da Jfru. Mette, som paapeget, ellers har vist sig overraskende paalidelig netop i disse ældre Led, er Sandsynligheden stor for, at Erik Sjællandsfar virkelig har sin Plads paa Brahernes Ættavle, kun ikke der, hvor hun har anbragt ham, men et Led højere oppe, d. v. s. som Fru Meretes Fader, saaledes at denne og Fru Bodil har været Søstre; dette vil passe godt til deres respektive Afkoms Levetid.

Naar ellers en Forklaring næppe kan gives af Leddenes Forskydning, ligger den i dette Tilfælde ret nær. Fru Cecilias Afstamning kjendtes sikkert fra en Gravsten, men — enten det nu skyldtes Stenhuggeren eller den, der gjorde Optegnelsen — med forbyttede Vaaben, d. v. s. Sjællandsfar som hendes fædrene, Jernskæg som mødrene; for en Fejl af Optegneren kan tale, at sidst-nævnte Vaaben vel har været saa slidt, at kun en Antydning af Ibskallen saaes, men nok til at lagttageren ud fra denne Rest har ment at kunne slutte til Gøyevaabnet — de tre Ibskaller. Herved forklares tillige Slægtebogens Angivelse af Fru Sidsels Moder som hørende til denne Slægt.

I det udviklede mener jeg at være nærmere Sandheden end Dir. Hauch-Fausbøll, for hvem vilkaarlige Antagelser spiller en stor Rolle — Antagelser, hvis Resultat, som vist, ikke lader sig forene med det historisk givne. Med Hr. Erik Sjællandsfar paa den formentlig rigtige Plads i Ahnerækken kunde H.-F. maaske have haft bedre Held med Identifikationen med Mette Gøyes Erik Valdemarsøn, hvis ikke hans vigtigste Argumenter mod Dr. Zahrtmanns Kritik havde vist sig at være saa svage; et af dem er endnu ikke nævnt — Vaabnet.

H.-F. mener, at naar Hr. Erik Sjællandsfar fører det Vaaben, Mette Gøye giver Erik Valdemarsøn, er det mest sandsynlig, at ogsaa hans Afstamning er, som hun meddeler.

Jfru. Mette eller hendes Kilde har sikkert haft ringe Kjendskab til Heraldik — hun har, som H.-F., ment, at en Løve var en Løve, enten den gik, som i det danske Vaaben, eller stod oprejst, som hos Hr. Erik; hun har sikkert kun ud fra Hr. Eriks Vaaben forbundet ham med Kong Valdemar, — Vaabnet har givet Anledning til Afstammings Mythen.

Skulde endelig Hr. Eriks Vaaben have nogen Forbindelse med en fyrstelig Æt, maatte det være med Folkungerne i Sverige, der netop førte den oprejste Løve — »Gøtalejonet« — som Slægtsvaaben. Men saa er der andre danske Slægter, det samme kunde menes om, f. Eks. Most i Skaane.

Det turde nu være vist, at »Erik Valdemarsøn« vel er identisk med Hr. Erik Sjællandsfar, men Hr. Erik afgjort ikke med Erik, Valdemar Atterdags Søn.

Ernst Uldall.

Erik Sjællandsfar.

Ingeniør Ernst Uldall maa have mig undskyldt. Jeg har aldrig »hævdet Rigtigheden af Mette Gøyes Slægtebogsmiddelelser om hendes egen, d. v. s. Brahernes og andre Slægters Nedstamning fra Valdemar Atterdag og Tove.«

Hvad jeg har hævdet og stadig hævder er, at Erik Sjællandsfar var Valdemar Atterdags og Toves Søn, og at Bodil Eriksdatter, fra hvem Arild Huitfeldt og Slægten de Thurah stammer, var Erik Sjællandsfars Datter.

Naturligvis tror jeg ikke paa alt, hvad der staar i Slægtebøgerne, der er Fejl i dem som i Nutidens Genealogier. Ingeniør Uldall viser selv Vejen til at forklare Mette Gøyes Fejltagelse. Hun har kendt Fru Cecilies Gravsten med Ahnevaabnene og da hun tillige har kendt Erik Sjællandsfars Vaaben og at han var Valdemar Atterdags Søn, har hun kombineret disse Ting og har gjort Erik Sjællandsfar til Aneherre. Dette svækker jo slet ikke Beretningen om Erik Sjællandsfars Fødsel. Ligesaalidt svækkes den af det lidet, vi ved om Margrethe Jacobsdatters Brev af 1350.

I Brevet af 1376, hvis Ordlyd kendes¹⁾, benævnes hun »Margretha Jacobsdatter relicta Eriei Sedlansfaræ in Høøth Lalandiæ residens» men i Arkivfortegnelsen staar blot:

»Et lidet Latinsk Skrift, som snart er ulæselig, angaaende Margrethe Jacobs Datters Gave-Brev af hendes halve Part i Uff-Skov og hver 3die Træ af det øvrige, in Originali paa Pergament, 1376«²⁾.

Paa hun i Brevet af 1350 omtalt i Arkivfortegnelsen³⁾: »Margrethe Jacobsdatters Original paa Pergament, Latine Skreven, Brev paa sin halve Part i Uff-Skov. Dat. 1350.«

Naar saaledes Erik Sjællandsfar omtales i Brevet af 1376, men ikke i Registraturen, kan Margrethe Jacobsdatters Fader Jacob Nielsen ogsaa have været nævnt som hendes Væрге i Brevet af 1350 uden at der staar noget derom i Registraturen og da det er hendes Arvegods efter Moderen det drejer sig om, er det jo rimeligt, at hun og ikke Faderen optræder.

Om Margrethe Jacobsdatter har jeg ikke skrevet, at hun var født c. 1340, med at hun v e l er født omkring 1340, det var en temmelig ubestemt Alder, udregnet efter nogle af hendes Efterkommeres Data, og jeg skal gerne flytte hende nogle Aar tilbage, saa hun bliver omtrent jevnaldrende med Erik Sjællandsfar.

Om den sidste har jeg forøvrigt endnu en Oplysning. Han nævnes ikke alene i Stralsund Dokumentet 1364, men besegler ogsaa Fredstraktaten mellem Greverne Henrik og Nikolaus af Holsten, der er dateret Kolding 7. Juli 1365, og benævnes her paa en særlig mærkbar Maade. Medens alle Underskriverne nævnes ved deres Kendingsnavne eller Patronymikon kaldes han kun Ridderen Erik van Seborgh⁴⁾. Havde han været en allerede i 1326 under Navnet Sjællandsfar kendt Mand var han næppe bleven betegnet som Erik van Seborgh i Fredstraktaten.

Valdemar Atterdags og Dronning Helvigs Giftermaal var et Fornuftparti, et Resultat af Overenskomsten i Spandau⁵⁾. Det fandt Sted i 1340, Erik Sjællandsfar mener jeg er født i 1332. Da Valdemar Atterdag, som det synes, ved Midten af 1350erne, forskød Dronning Helvig, var hans Børn med Tovelille saa store, at de kunde optræde som omtalt i Folkeviserne.

Th. Hauch-Fausbøll.

1) Kr. Erslev: Repertor. diplom. regni danici mediævalis, Nr. 3129.

2) Hofmans Fundatser, V, S. 175.

3) Hofmans Fundatser, V, S. 184.

4) Schleswig-Holsteinische Regesten u. Urkunden, IV, S. 714.

5) Ellen Jørgensen: Valdemar Atterdag, S. 19.